

کنکاشی در هنر معاصر ایران

■ نویسنده: حمید
کشمرشکن
■ ناشر: نظر

«کنکاشی در هنر معاصر ایران» به شکل همه‌جانبه‌ای، هنر معاصر ایران را در قالب ۶ فصل غنی و خواندنی مورد واکاوی قرار می‌دهد. در راستای به انجام رساندن این هدف، نویسنده به موضوعات متنوعی پرداخته است. برای مثال او در مقدمه به مدرنیته و تجددگرایی و ارتباط آن با ویژگی‌های فرهنگی و سیاسی جامعه ایران گریزی زده و همچنین ملی‌گرایی و جنبش‌های دینی را نیز از همین نظرگاه بررسی می‌کند.

کتاب هنر معاصر در فرانسه

■ نویسنده: کاترین میه
■ مترجم: مهشدی
■ نونهالی
■ ناشر: نظر

کتاب حاضر یک بررسی جامع از کلیه کنش‌های هنری‌ای است که از دهه ۱۹۶۰ تا به امروز در فرانسه روی داده است. این کتاب همچنین از این حکایات و خاطرات شخصی نویسنده آن، کاترین میه نیز بهره می‌برد. کاترین میه، منتقد هنری مشهور بین‌المللی، که خود نیز در این کنش‌های هنری مشارکتی فعال بود، زندگی را به درون این تاریخ‌نگاری واقعی صحنه هنر معاصر در فرانسه می‌دمد.

تاریخ هنر معاصر جهان

■ نویسنده: علیرضا
سمیع‌آذر
■ ناشر: نظر

علیرضا سمیع‌آذر «تاریخ هنر معاصر جهان» را در کتاب دو جلدی به نام‌های «اوج و افول مدرنیسم» و «هنر مفهومی» گرد آورده است. سمیع‌آذر در جلد اول «اوج و افول مدرنیسم» که در چهارده فصل است، محتوای کتاب را به طور مساوی میان اوج‌گیری مدرنیسم و ظهور چالش‌های ضدمدرنیسم تقسیم کرده است و زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی پدیدار شدن جنبش اکسپرسیونیسم انتزاعی را در آمریکا را بررسی می‌کند.

هنر برای همه

نشر نظر در شناخت هنر ایران و جهان سهم برجسته‌ای دارد

فاطمه رحمتی
روزنامه‌نگار

یکی از راه‌های گفتن از جهان‌های دیگر که به درک بهتر آنها و حتی آشنایی و شناختن‌شان کمک می‌کند، کلمه‌ها هستند. واژه‌هایی که مغز متفکری که پشت‌شان است، آنها را تک‌تک کنار هم می‌چیندشان و وسیله‌ای می‌شوند برای گفتن از دنیایی که اسمش شاید حتی به گوش‌تان هم نخورده باشد.

مثلاً هنر یکی از این جهان‌های نامتناهی تا ابد ادامه‌دار است که انگار می‌شود از سیاره‌ها و جریان‌های بزرگ و کوچکی در آن وجود دارد، گفت، شنید، نوشت، خواند و یاد گرفت. در همین راستا فضاهای مختلفی به صورت حرفه‌ای وارد عمل شدند تا هر کدام به نوبه خود از این اقیانوس تمام‌نشده‌ی بگویند: کتاب‌ها هم بخشی از این جریان هستند که باعث شدند نشرهایی به صورت اختصاصی وارد عمل شوند و حرف‌ها بزنند از چهره‌ها و عوالمی که خواندن از آنها لطف خودش را دارد.

از کجا شروع شد؟

انتشارات نظر یکی از این موارد است. موسسه فرهنگی پژوهشی چاپ و نشر نظر، موسسه‌ای انتشاراتی خصوصی در تهران است که در سال ۱۳۶۸ تأسیس و به شماره ۳۶۰۷ در اداره ثبت شرکت‌ها ثبت شده است. این انتشارات از سال ۱۳۷۴ به صورت فعال در زمینه هنر معاصر ایران و جهان فعالیت می‌کند. مدیر این موسسه انتشاراتی، از بدو آغاز به کار تا امروز محمودرضا بهمن‌پور بوده است؛ او دانش‌آموخته رشته هنرهای نمایشی در دانشگاه تهران است. بهمن‌پور همچنین بنیان‌گذار بینال تصویرگری کتاب کودک در سال ۱۳۶۸ هم بوده است که پس از آن در سال ۱۳۷۰ این دوسالانه به صورت آسیایی و در سال‌های ۱۳۷۲، ۱۳۷۸ و سپس در سال ۱۳۸۰ به صورت بین‌المللی و همه‌ای این رخدادها در موزه هنرهای معاصر تهران برگزار شده است.

درباره نظر و پیش روی آن

وقتی درباره این انتشارات جست‌وجو می‌کنید، به نتایج کم اما جالبی می‌رسید. شکل‌گیری فعالیت نشر نظر در سال ۱۳۷۴ با انتشار کتاب رحل، گزیده‌ای از نسخ خطی قرآن بود و پس از آن با تمرکز بر هنر معاصر ایران و جهان، جریان جدیدی را در نشر کتاب هنر آغاز کرد. اما هر نشری نقطه اوجی دارد که به واسطه یکی از آثار آن شکل می‌گیرد و باعث می‌شود نام آن بیشتر از گذشته‌ها بین اهالی کتاب بچرخد. در مورد نشر نظر هم موضوع به حدود ۲۳ سال پیش برمی‌گردد. در آن سال‌ها این نشر کار خودش را با محوریتی که از آن گفتیم، شروع کرده بود و در همان سال‌ها هم توانست تا حدی جایش را بین مخاطبان اختصاصی و حتی عمومی‌تر دنیای هنر باز کند.

از اینها که بگذریم، باز هم به حیطه کاری نشر یعنی هنر معاصر ایران و جهان برمی‌گردیم. عنوانی که همیشه طرفداران خودش را داشته و در این روزگار که تمایلات و نگاه‌ها بیشتر سمت دنیای معاصر رفته، اهمیت پرداخت اصولی به بخش‌های آن بیش از پیش به چشم می‌خورد. جهان هنر معاصر که شاید بتوان آن را مثل یک کهکشان در نظر گرفت، پر است از اتفاقات و جریان‌هایی که آشنایی با آنها برای پیشروی هرچه بیشتر در این فضا لازم است. انتشار کتاب «آخرین جنبش‌های هنری در قرن بیستم» در سال ۱۳۷۸ باعث شد تا نگاه‌های بیشتری به سمت این نشر جلب شود. شاید بپرسید چرا؟ بله، موضوع فقط این کتاب نبود و مترجم آن در همان زمان کمک زیادی به دیده شدن کتاب و نشر شد. «آخرین جنبش‌های هنری در قرن بیستم» را علیرضا سمیع‌آذر ترجمه کرده، اتفاقی که موجب شد جریان هنر معاصر مغرب‌زمین با زبان تازه‌ای در ایران شناسانده شود. سمیع‌آذر نویسنده و پژوهش‌گر تاریخ هنر است و نشان لژیونر هنر و ادبیات دولت فرانسه را هم دریافت کرده است. او همچنین نشان طلای انجمن ملی هنر آمریکا را به پاس تلاشش در تشویق و گسترش هنر به

خود اختصاص داده، علاوه بر اینها یکی از دلایلی که باعث شد نام سمیع‌آذر باز هم سر زبان‌ها بیفتد، حضور او در حراج تهران به عنوان یکی از موسسان اصلی حراج تهران است.

دیگر رشته‌های هنری

اما داستان نشر نظر به همین جا ختم نمی‌شود، پس از آن کتاب، نشر نظر در حوزه‌های دیگر هنر و دنیاهايش هم وارد شد و به صورت اختصاصی برای این بخش‌ها هزینه و زمان صرف کرد. از جمله رشته‌هایی که این نشر سراغ آنها رفت، می‌توان به گرافیک و عکاسی اشاره کرد. در رشته‌ای که حسابی طرفدار دارد و هر چه اثر غنی‌تری درباره‌شان شکل بگیرد، مخاطبان بیشتری هم پیدا می‌کند. مثلاً کتاب «درباره عکاسی» نوشته سوزان سانتاگ که مجید اخگر آن را ترجمه کرده، از جمله آثاری است که مورد توجه علاقه‌مندان به این فضا قرار گرفت. در زمینه گرافیک هم به همین ترتیب کتاب‌های مختلفی توسط این نشر منتشر شده، که می‌توان به «اصول پایه طراحی گرافیک» نوشته پل هریس و گوین آمبروز اشاره کرد. اثری که شروین شهبامی‌پور آن را ترجمه کرده است.

در کنار اینها نقاشی هم بخش دیگری از آثار نشر نظر را به خود اختصاص داده. در این قسمت با کتاب‌هایی درباره چهره‌هایی مثل اندی وارهول، پرویز کلاتری، غلام‌حسین صابر، جکسون پولاک، گوگن و... آشنا می‌شوید؛ البته مضاف بر اینها آثاری که جنبه موضوعی و پژوهشی دارند هم گوشه دیگری از محصولات نشر را به خود اختصاص داده‌اند. «تاریخ تصویر»، «تکنیک‌های طراحی»، «شاهکارهای هنر انتزاعی»، «چشم هنرمند» و... هم بخش دیگری از این آثار هستند.

سینما هم یکی دیگر از گرایش‌هایی است که آثاری را در این نشر به خود اختصاص داده؛ و با مواردی مثل «تاریخ سینمای ایران»، «ساعتی در تهران»، «نقش جنگ در سینمای غیرجنگی» و... در بخش مجسمه‌سازی هم با آثاری مثل آلبرتو جاکومتی، سیمین اکرامی، پرویز تناولی، تاریخ مجسمه‌سازی در